

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Gfv.VII.30.320/2017/4.

A tanács tagjai:

Dr. Vezekényi Ursula a tanács elnöke

Dr. Csőke Andrea előadó bíró

Dr. Osztovits András bíró

A felperes:

A felperes jogi képviselője: Lajer Ügyvédi Iroda

Az I. rendű alperes:

Az I. rendű alperes jogi képviselője: Dr. Palotás Csongor Ügyvédi Iroda

A II. rendű alperes:

A per tárgya: váltón alapuló tartozás megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az I. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős ítélet száma:

Fővárosi Ítéltábla, Gf.40.385/2016/7-II.

Az elsőfokú bíróság neve és az eljárás száma:

Fővárosi Törvényszék, 6.G.41.548/2014/56.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 635.000 (hatszázharmincötezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak felhívásra 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- 1 2010. április 14-én az I. rendű alperes mint letevő és a II. rendű alperes ügyvédi iroda mint letéteményes között letéti szerződés jött létre 1.130.000 EUR összegre vonatkozóan. A kiegészített

megállapodás szerint a letéti szerződés 2010. augusztus 31-ével megszűnik.

2 2010. május 18-án az I. rendű alperes nevében **L. G.** ügyvezető saját váltót állított ki 302.000.000 Ft összegre vonatkozóan, amely a Dr. II. rendű alperes neve Erste Bank Rt.-nél vezetett megjelölt számú számláján fizetendő.

3 2010. június 30-án az I. rendű alperes ügyvezetőjeként **L. G.** tartozáselismerő nyilatkozatot tett. Eszerint a 2010. január 5-én kelt kölcsönszerződés alapján az I. rendű alperes **M.T.**-től kapott kölcsön 302.000.000 Ft-ot, majd ilyen összegre az I. rendű alperes 2010. május 18-i keltezéssel váltót bocsátott ki, amit átadott **M.T.**-nak. **M. T.** a követelését engedményezte **R. Zs.**-nak és átadásra került neki a kedvezményezett tekintetében ki nem töltött váltó. Az I. rendű alperes ezzel a nyilatkozattal elismerte a tartozását és azt, hogy az összeget **R. Zs.**-nak kell törlesztenie. Kijelentette, hogy a II. rendű alperesnél pénzügyi fedezetként letétbe helyezett összeg szerződése meghiúsult, a letét okafoggyottá vált.

4 2010. július 28-án az I. rendű alperes taggyűlése **L. G.**-t az ügyvezetői tisztségéből visszahívta.

5 **R. Zs.** a hiányos váltó lejárataként 2011. április 5-ét tüntette fel. 2011. április 8-án kedvezményezettként a saját nevét írta be. A váltót óvatoltatta, majd megpróbálta behajtani, sikertelenül. 2011. augusztus 12-én **R. Zs.** a váltót a felperesre forgatta, és egyébként a 302.000.000 Ft kölcsönből eredő követelést is a felperesre engedményezte, melyről az I. rendű alperest értesítette.

A felperes keresete, az alperesek ellenkérelme, a megelőző eljárás

6 A felperes keresetében kérte az alpereseket egyetemlegesen kötelezni 302.000.000 Ft tőke, annak 2011. április 5-től a kifizetésig járó évi 6%-os késedelmi kamata, 3 ezrelék váltódíj és a perköltség megfizetésére.

7 Az alperesek kérték a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását.

8 Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest kötelezte a tőke és járulékai megfizetésére a saját váltó alapján. A II. rendű alperessel szemben a keresetet elutasította.

9 Az alperesek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.818/2013/9. számú részítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezése tekintetében a II. rendű alperesre vonatkozó - perköltséggel kapcsolatos - rendelkezést megváltoztatta és kötelezte a felperest a meghatározott ügyvédi munkadíj megfizetésére. Az I. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Álláspontja szerint a forgatmányok láncolata már az elején megszakadt, mert azon sem **M.T.**, sem dr. **Cs. K.** - akinek azt **M.** átadta **R. Zs.** tanúvallomása szerint, s akitől a váltót **R. Zs.** kapta - nem szerepel a váltón. Ezért hiába szerezte meg a felperes a

váltót **R. Zs.**tól üres forgatmánnyal, a váltó alapján semmiféle jogot nem szerzett tőle. A felperes a perbeli váltót nem váltójogi hatállyal szerezte meg. Jóllehet forgatmány útján nem szerezte meg a váltót váltójogi hatállyal, de a váltókövetelés közönséges engedmény hatályával átszállhatott a felperesre. Nincs ezért akadálya annak, hogy a felperes mint engedményes keresete jelen perben kerüljön elbírálásra, azaz engedményesként jogosult a váltóból eredő követelés érvényesítésére.

Az engedményezés tényét, az engedményezés körülményeit hivatalból kell vizsgálni, azonban az elsőfokú bíróság e körben nem folytatott le bizonyítási eljárást, ezért nem állt rendelkezésre minden adat, hogy a másodfokú bíróság ezen a jogcímen a perbeli követelést elbírálja.

A hatályon kívül helyező határozatban meghagyta az elsőfokú bíróságnak, hogy a felperesnek az I. rendű alperes elleni keresetét a Ptk. 328-330. §-ai szerint bírálja el, a felperest a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján oktassa ki. A felperes által felajánlott bizonyítási eljárás lefolytatását követően tud az elsőfokú bíróság állást foglalni abban a kérdésben, hogy engedményezés jogcímen az I. rendű alperes marasztalására van-e lehetőség.

A megismételt eljárásban az első- és másodfokú bíróság határozata

- 10 A megismételt eljárásban a felperes továbbra is a váltóra alapította a keresetét, erre tekintettel kérte az I. rendű alperes marasztalását, mögöttesen a kölcsön visszafizetésének jogcímét is megjelölte.
- 11 Az I. rendű alperes kérte a kereset elutasítását. Kifejtette, hogy az idegen váltó nem minősíthető át saját váltóvá. Az I. rendű alperes álképviselőként **L. G.** olyan idegen váltót akart kibocsátani, ahol a II. rendű alperes lett volna köteles a váltót a felperesnek megfizetni. Miután a II. rendű alperessel szemben a keresetet elutasították, a felperes nem érvényesíthet a perbeli váltó alapján igényt, s nem minősül a váltó az I. rendű alperes tartozáselismerésének sem. A kölcsönszerződés azért érvénytelen, mert a tartozáselismerés megtételének napján **L. G.** már nem volt az I. rendű alperes ügyvezetője.
- 12 Az elsőfokú bíróság kötelezte az I. rendű alperest, hogy 3 napon belül fizessen meg a felperesnek 302.000.000 Ft tőkét, annak 2011. szeptember 21-től a kifizetésig számított 6%-os késedelmi kamatát, a váltó összege után számított 3 ezrelékes váltódíjat és 15 napon belül 4.040.000 Ft perköltséget, egyebekben a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 2.500.000 Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.
- 13 Az I. rendű alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A tényállást kiegészítette azzal, hogy az I. rendű alperes 2015. május 15. óta kényszertörölési eljárás hatálya alatt áll.

Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a váltó kiállításának időpontjában és a tartozáselismerő nyilatkozat megtételekor is az I. rendű alperes törvényes képviselője **L. G.** volt, ennek ellenkezőjét az I. rendű alperes nem bizonyította. A közhiteles nyilvántartás adatai szerint a váltó kiállításakor, a tartozáselismerő nyilatkozat megtételekor **L. G.** törvényes képviselőként járt el, ügyvezetői tisztsége 2010. július 28-án szűnt meg.

Tény, hogy a perbeli váltó nem tartalmazta annak kiállításakor a váltójogi szabályok szövegének közzétételéről szóló 1/1965. (I.24.) IM rendelet (a továbbiakban: Vár.) 75. § 5. pontját, azaz annak a nevét, akinek a részére vagy rendelkezésére kell a fizetést teljesíteni. A perbeli váltó a kiállításakor kellékhányos váltó volt, azonban a Vár. 10. §-ából következően a váltó hiányzó kellékeit utólag is lehet pótolni, azaz az érvényességi kellékeknek nem a kiállításakor, hanem a váltó érvényesítésekor kell teljes egészében meglenniük. A rendeltvényes nevének feltüntetése olyan kellékhány, amely utólag is pótolható, azaz a váltó érvényesítésekor.

A perbeli esetben a váltójogosult neve a váltó kiállításakor a váltón nem szerepelt, ezért azt kell az első váltójogosultnak tekinteni, aki ezen a címen a nevét a váltón feltüntette, ez a személy pedig **R. Zs..**

A perbeli váltót **R. Zs.** üres forgatmánnyal ruházta át a felperesre. A forgatmány a váltóból eredő jogokat ruházta át [Vár. 14. § (1) bekezdés]. Mivel a felperes **R. Zs.-**től forgatmánnyal megszerezte, és a váltó a birtokában van, ezért a váltóra alapítva megalapozottan érvényesítette az igényét az I. rendű alperessel szemben.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- 14 Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében kérte - tartalma szerint - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását oly módon, hogy a felperes keresetét az I. rendű alperessel szemben is utasítsa el. Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 252. § (3) bekezdését és a Vár. 1. §-át.

Elsőként arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes vonatkozásában hatályon kívül helyező részítélet az elsőfokú bíróságot a felperes és az I. rendű alperes közt létrejött váltójogviszony, illetve váltójogviszonyra alapítható jog hiányában a Ptk. 328-330. §-ai szerinti elbírálásra utasította, és ennek során kellett a felperest felhívni annak bizonyítására, hogy a perbeli követelését engedményezés útján szerezte.

Ezzel ellentétben az elsőfokú bíróság váltójogi alapon kötelezte az I. rendű alperest fizetésre. E magatartásával az ügy érdemére kiható lényeges és súlyos eljárási szabálytalanságot követett el. Mivel pedig a felperes a részítéletben előírt bizonyítási kötelezettségének nem tudott megfelelni, a felperes keresetét el

kell utasítani. A másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság jogszabálysértését.

Másodlagosan hivatkozott arra, hogy mivel a váltón a II. rendű alperes is fel van tüntetve, a II. rendű alperes nem lehet más, mint a Vár 1. § 3. pontjában írt idegen váltó címzettje. A létre nem jött, kellékhányos, a címzett által el nem fogadott, vagy egyéb okból érvénytelen, illetve joghatás kiváltására alkalmatlan idegen váltó - az eltérő ügyleti akaratra figyelemmel - nem minősíthető át saját váltóvá, ezért a per tárgyát képező váltó nem tekinthető olyan okiratnak, amely alapján a felperes pénzfizetésre irányuló igényt érvényesíthetne.

- 15 A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását és az I. rendű alperes perköltségben való marasztalását.

A Kúria döntése és jogi indokai

- 16 A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint, és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- 17 Az I. rendű alperes elsőként eljárási okból állította, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő. A Kúria a Pp. 252. § (3) bekezdésének megsértését nem találta megállapíthatónak. A másodfokú bíróság részítéletében az I. rendű alperessel kapcsolatos elsőfokú ítéleti rendelkezéseket hatályon kívül helyezte, s a Pp. 252. § (4) bekezdése alapján rendelkezett az új eljárásra vonatkozó utasításokról. A másodfokú bíróság hatályon kívül helyező határozatában kifejtett álláspont azonban csak annyiban köti az elsőfokú bíróságot, hogy az ott leírt eljárási cselekményeket el kell végeznie, döntésében azonban független, azt az érvényesített kereset határozza meg [Pp. 213. § (1) bekezdés]. Miután a hatályon kívül helyező határozat alapján a kereset tekintetében nincs jogerős döntés, az első fokon eljáró bíróság a kereset vonatkozásában a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el [Pp. 206. § (1) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság nem követett el tehát jogszabálysértést azzal, hogy ugyan lefolytatta a másodfokú bíróság által előírt eljárási cselekményeket, de ezeket értékelve ismét váltójogi alapon kötelezte az I. rendű alperest a fizetésre.
- 18 Nem követett el jogszabálysértést a másodfokú bíróság sem, amikor az elsőfokú bíróság ítéletét szintén váltójogi alapon hagyta helyben.
- 19 Az I. rendű alperes a Vár. 1. §-a megsértését állítva arra is hivatkozott, hogy idegen váltó kiállítására került sor. A Kúria álláspontja szerint helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy ez az állítás téves. Az I. rendű alperes saját maga ígérte a fizetést a váltó kedvezményezettjének, és a II. rendű alperes váltón való megjelölése csak arra szolgált - ahogy az a lefolytatott bizonyítási eljárás során megállapításra került -, hogy az I. rendű alperesnek a II. rendű alperes által letétként

őrzött pénzeszközéből kerüljön sor a kifizetésre. Erre lehetőséget biztosít a Vár. 4. §-a és a 77. § (2) bekezdése, mely saját váltónál is lehetővé teszi, hogy a váltót harmadik személynél fizetendőként állítsák ki (telepített váltó). A kellékhiányos váltó vonatkozásában helytállóan fejtette ki a jogerős ítélet, hogy az érvényesítésig lehet a váltó hiányait pótolni, figyelemmel a Vár.10. §-ában írtakra.

- 20 Végül a Kúria utal arra, a létre nem jött, vagy érvénytelen váltó sem idegen, sem saját váltóként nem alkalmas váltóként joghatás kiváltására. A címzett által el nem fogadott idegen váltó esetén azonban - jóllehet az idegen váltó nem alakul át saját váltóvá - a kibocsátó a saját váltó kiállítójára vonatkozó szabályok szerint felel.
- 21 A fent kifejtett indokokra tekintettel a Kúria a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- 22 Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely a jogi képviselével felmerült ügyvédi munkadíjból áll. A munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a)-c) pontja, (5)-(6) bekezdése alapján állapította meg, figyelemmel az elvégzett munkára is.
- 23 Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59. § (1) bekezdése és 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15. §-a alapján az I. rendű alperes köteles megfizetni az illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett, az Itv. 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illetéket.
- 24 A Kúria az ítéletét tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2017. május 16.

Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Osztovits András s.k. bíró

A kiadmány hitelével: